

Fischer: Jeg skal tillade mig at henstille, om ikke de Bestemmelser, som findes i § 1 under Nr. 4, ere strengere, end det er fornødent, og dernæst ogsaa, om de ere aldeles klare og utvivlsomme. Det vil efter Nr. 4 § 1 ikke være tilladt at anbringe Beboelseskjældere i nye Bygninger og heller ikke at indrette Kjældere til Beboelse i ældre Bygninger. Det forudsættes altsaa som ligefrem givet, at en Kjalder, enten den er mere eller mindre dyb, ubetinget er et saa usundt Opholdssted, at Kjalderleiligheder ikke maae indrettes til Beboelse. Det troer jeg ikke forholder sig saaledes. Det er nu for det første tvivlsomt, naar en Leilighed kan kaldes en Kjalderleilighed og naar den maa kaldes en Stueleilighed. I mange Tilfælde vil man give den Regel, at det er en Kjalderleilighed, naar den ligger et Trin lavere eller noget lavere end Grunden. Dette kan gjælde, hvor Grunden er jevn, men dersom Bygningen ligger paa en Skraaning, kan det være en Stueetage til Gaden og en Kjalder til Gaarden eller omvendt, og skal det da regnes for en Stue eller Kjalder? Dernæst maa jeg antage, at naar Kjalderen ikke er dybere, end at den kan modtage fornøden Lys og Luft og ligger paa en tør Grund, kan der indrettes baade hyggelige og sunde Boliger for Menneſter og ligesaa hyggelige og sunde som i de Tagkamre, der omtales under Nr. 3 i samme Paragraph med Baneel mod Taget. Dertil kommer endnu, at hvor der i Kjøbstæderne er ringe Plads, som paa Torve eller tæt bebyggede Steder — og det er som oftest paa de Steder, hvor der er meest Søgning for Handelen — kan det være et betydeligt Tab for Eieren, at han ikke har Lov til at indrette en Kjalder i sit Sted. Jeg troer derfor, at Bestemmelsen i Nr. 4 er strengere end fornødent, at der bør tages Bestemmelse om, hvor dyb en Kjalder bør være, og i det Hele taget nøiagtig afgjøres, hvad der bør forstaaes ved en Kjalder.

Endnu skal jeg bemærke med Hensyn til § 3, hvor der tales om Kjøbstadens Grændse, at jeg troe, at det i mange Tilfælde vil være tvivlsomt, efterat Consumtionen er ophørt, og efterat de Grændselinier, som i den Anledning

være dragne, nu ikke meer existere, at finde, hvor en Kjøbstads Grændse egentlig er.

Justitsministeren: Jeg troer ikke, at der let i Praxis vil opstaae nogen Vanskelighed ved at afgjøre, hvad der skal regnes til Kjalder eller ikke. Den Leilighed, der ligger under Jordens Niveau, selv om det blot er en Fod, maa regnes for en Kjalder. Hvor en Bygning ligger paa en Skraaning, kan der vel nok opstaae Vanskelighed ved at bedømme, hvorvidt de Leiligheder, der ere i nederste Etage af en saadan Bygning, skulle regnes for Kjældere eller Stuer; jeg troer imidlertid, at man maa afgjøre Spørgsmaalet derhen, at til den Side, hvor Leiligheden ligger over Grunden eller lige med Grundens Niveau, er det en Stue, til den anden Side derimod er det en Kjalder. Forøvrigt maa jeg gjøre opmærksom paa, at det kun er forbudt i Lovens § 1 Nr. 4 at indrette Kjældere til Beboelse, hvorimod det ikke er forbudt at indrette dem til Boutik eller andet Brug. Med Hensyn til de af den ærede Taler gjorte Bemærkninger om den Indskyldelse paa Sundhedstilstanden, som Opholdet i Kjældere har, da kan jeg dertil ikke yttre Andet, end at det er antaget af de lægekundige Autoriteter, at Opholdet i Kjældere i det Hele taget er usundt, og det er paa Grund af disse Udtalelser fra bemeldte Autoriteter, at den herhenhørende Bestemmelse i Bygningsloven for Kjøbenhavn er optagen, ligesom den allerede var optagen i Loven af 19de Marts 1854, der gif forud for den nugældende Bygningsanordning for Kjøbenhavn af 17de Marts 1856.

Angaaende Spørgsmaalet i § 3 om, hvad der skal ansees for en Kjøbstads egentlige Grændse skal jeg bemærke, at Bestemmelsen af Consumtionslinien aldeles ikke stod i Forbindelse dermed. En Kjøbstads egentlige Grændse er den, som Kjøbstadgrunden har havt fra ældre Tid og som i de ældre Anordninger, s. Ex. Anordningen af 28de April 1682, bestemmer Kjøbstadens Begreb, og i de nyere Anordninger, navnlig i Forordningen af 6te April 1832, kaldes Kjøbstadernes egentlige Grændse, d: den egentlige Byggegrund, som Kjøbstæderne have havt. Dette Begreb modsættes i disse Anord-